

Återrapportering Direktiv Fler män i
förskolan
Ärende 7
BN 2018/127

Bildningsnämnden

Fler män i förskolan, återrapportering direktiv

Förslag till beslut

Bildningsnämnden beslutar att godkänna återrapporteringen.

Ärendebeskrivning

2017-09-13 fattade bildningsnämnden beslut att ge verksamhetschefen för förskolan i uppdrag att ta fram strategier för att öka antalet manliga förskollärare.

Skolchef för förskolan har tillsammans med utvecklingsledare, förskolechefer och fackliga representanter arbetat fram strategier för att öka antalet manliga förskollärare i kommunen. Strategierna vilar på aktuell forskning och Skolverkets och SKL´s rapporter.

Beslutsunderlag

- Direktiv förskola
- Fler män i Förskolan, återrapportering

Bildning

Marie Nilsson
Biträdande sektorschef Utbildning

Beslutet ska skickas till

För verkställighet
Biträdande sektorschef Utbildning

Bakgrund

Kävlinge kommun har en stor utmaning i att rekrytera och behålla kompetens i förskoleverksamheten.

Förskollärare har under flera år varit en yrkesgrupp som varit åtråvärda på marknaden och konkurrensen mellan kommuner och andra aktörer är hård. Kävlinge har sedan några år bedrivit ett arbete med fokus på att vara attraktiva arbetsgivare.

För förskollärargruppen har detta bland annat inneburit kompetensutveckling, arbetskläder, frukost, pedagogisk utvecklingstid, förstelärare i förskolan, bitr. förskolechefer och pedagogiska utvecklingsgrupper.

Idag har vi 45% förskollärare i kommunens verksamheter. Av dessa är 3.6% män.

Inom de flesta offentliga verksamheter jobbar man aktivt för att ha en jämn könsfördelning på arbetsplatserna.

Försvaret och polisen är exempel där man arbetat aktivt och nått resultat. Att som barn ha både manliga och kvinnliga förebilder är viktigt för bland annat individens självbild.

Vi i kvintetten ser att det är av stor vikt att barn i förskolan möter både kvinnliga och manliga förskollärare.

Kvintetten ger därför verksamhetschefen för förskolan i uppdrag

Att ta fram strategier för att öka antalet manliga förskollärare

Att återkoppla senast kvartal 2 2018

Fler män i Förskolan

Återrapportering Direktiv

180801

Innehållsförteckning

Direktiv	3
Utredning	3
Sammanfattning utredningsresultat	4
Jämställdhet.....	4
Attraktiv arbetsgivare	4
Strukturer	4
Förebyggande arbete	4
Strategier för att öka antalet manliga förskollärare	5

Direktiv

2017-09-13 fattade bildningsnämnden beslut att ge verksamhetschefen för förskolan i uppdrag att ta fram strategier för att öka antalet manliga förskollärare:

”Kävlinge kommun har en stor utmaning i att rekrytera och behålla kompetens i förskoleverksamheten.

Förskollärare har under flera år varit en yrkesgrupp som varit åtråvärda på marknaden och konkurrensen mellan kommuner och andra aktörer är hård.

Kävlinge har sedan några år bedrivit ett arbete med fokus på att vara attraktiva arbetsgivare.

För förskollärargruppen har detta bland annat inneburit kompetensutveckling, arbetskläder, frukost, pedagogisk utvecklingstid, förstelärare i förskolan, bitr. förskolechefer och pedagogiska utvecklingsgrupper.

Idag har vi 45% förskollärare i kommunens verksamheter. Av dessa är 3.6% män.

Inom de flesta offentliga verksamheter jobbar man aktivt för att ha en jämn könsfördelning på arbetsplatserna.

Försvaret och polisen är exempel där man arbetat aktivt och nått resultat. Att som barn ha både manliga och kvinnliga förebilder är viktigt för bland annat individens självbild.

Vi i kvintetten ser att det är av stor vikt att barn i förskolan möter både kvinnliga och manliga förskollärare.

Kvintetten ger därför verksamhetschefen för förskolan i uppdrag

Att ta fram strategier för att öka antalet manliga förskollärare

Att återkoppla senast kvartal 2 2018”

Utredning

Utredningsarbetet har pågått under hela vårterminen 2018. Ett flertal möten, intervjuer, workshops och undersökningar har genomförts. Utredningen grundar sig på:

- Genomgång av aktuell forskning, framförallt forskning av Christian Eidevald lektor och fil.dr i pedagogik och lektor i barn- och ungdomsvetenskap med inriktning mot förskoledidaktik, Stockholms universitet
- Studier av artiklar skrivna av Mats Olsson lärarutbildare vid Malmö högskola, har grundat ”Män på LUT” ett nätverk för manliga studenter, bloggar om skolfrågor.
- Skolverkets studier och SKL´s nätverksarbete ”Fler män till förskolan”
- Studier av Malmö stads arbete ”Fler män i förskolan”
- Intervjuer och samtal med män och fackliga företrädare i Kävlinge kommun
- Dialogmöte och swotanalys gjord tillsammans med förskolechefer och utvecklingsledare i kommunen.

Sammanfattning utredningsresultat

Jämställdhet

Frågan om män i förskolan kopplas ofta till jämställdhetsarbetet. Forskning om hur flickor och pojkar blir bemötta i förskolan visar att både kvinnor och män gör skillnad på flickor och pojkar utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt. Slutsatsen är att förskolan inte blir mer jämställd med fler män. Det är snarare mer kunskap bland dem som arbetar i förskolan som behövs. De vuxnas könstillhörighet är irrelevant i arbetet med att ge flickor och pojkar samma möjlighet att vara och utvecklas.

Attraktiv arbetsgivare

Det är viktigt att förskolan är en arbetsplats för både män och kvinnor. Förskolan har ett stort behov av att rekrytera utbildade förskollärare och barnskötare bland både män och kvinnor. Det är därför viktigt att ha ett uttalat mål att andelen män ska öka. Det är också viktigt att uppvisa förskolan som en plats där både män och kvinnor arbetar. Hur kan man då göra förskolan till en attraktiv arbetsplats för både män och kvinnor? I en studie på uppdrag av Skolverket 2013 intervjuades män i förskolan. Resultatet i intervjuerna överensstämmer med vad som framkommit i intervjuer och samtal med manliga förskollärare i Kävlinge kommunen. I intervjuerna framkom inget som antydde att män skulle vara mer intresserade av lön och status än sina kvinnliga kollegor, en föreställning som ibland förs fram som den främsta orsaken till den låga andelen män. De intervjuade männen framförde snarare "vettiga arbetsvillkor", på liknande sätt som alla som arbetar i förskolan gör. Intervjuer visar att män i högre grad än kvinnor önskar arbeta utomhus. Flera av dem som var nya i yrket efterfrågade stöd från andra män, medan de flesta som arbetat längre i yrket inte uttryckte detta behov. De flesta männen berättade att de blev upplyfta respektive begränsade i sitt yrke utifrån könstillhörighet och att de måste göra motstånd mot stereotypisering.

Strukturer

Forskning har funnit att det finns osynliga strukturer som fungerar som hinder för män i förskolan. I praktiken innebär det att trots att det ser ut som om det inte finns några hinder för män att arbeta i förskolan, finns det ändå ytterst konkreta hinder som inte märks förrän man går in i dem. Det behövs mer forskning om dessa strukturer. Sådan forskning och satsningar är samma satsningar som gjorts för att förmå kvinnor att arbeta i mansdominerade yrken.

Män ifrågasätts ofta som "riktiga män" om de arbetar i förskolan. Det finns antaganden om att män förväntas välja mer värlönade arbeten, att det inte är naturligt för män att ta hand om barn och att deras närvaro kan bero på att de har ett sexuellt intresse av barn. Män blir både upplyfta och berömda för sin insats och närvaro och ifrågasatta utifrån vilka motiv de har för att arbeta med barn.

Förebyggande arbete

På förskolan ska barn kunna lita på de vuxna som är där för att ta hand om dem. Samtidigt måste de som arbetar där, och som inte begår brott, kunna känna sig säkra i att utföra de arbetsuppgifter de har och skall utföra. Misstankar mot anställda i förskolan, speciellt män, har potential att rasera livet för de vuxna som inte begår brott. Sexuella övergrepp i förskolan och män i förskolan går inte att separera, det kan vara två separata frågor men också två frågor som

hänger samman. Kunskaper om mäns utsatthet att bli anmäld eller misstänkt för sexuella övergrepp är centrala för ett arbete för fler män. Vid Skolverkets konferenser 2014 fastslogs att det absoluta hindret för att få fler män att börja arbeta i förskolan – och få dem att stanna kvar, är det ständigt överhängande hotet att som man bli misstänkt för pedofili. Den svåra utmaningen är att upptäcka övergrepp, utan att det innebär en ökad risk för ogrundade anmälningar mot medarbetare i förskolan. Ett arbete för fler män i förskolan måste följas av ett arbete för att förebygga sexuella övergrepp.

Strategier för att öka antalet manliga förskollärare

- Synliggöra män i förskolan i medier, marknadsföring och på arbetsmarknadsmässor. Vara tydliga med var Kävlings kommun står i frågan kring män i förskolan.
- Möjliggöra för män att bedriva utomhuspedagogik i högre utsträckning.
- Bedriva ett aktivt värdegrundsarbete gällande normkritik och integritet. Tydliggöra och motverka strukturer och förväntningar som innebär hinder för män som arbetar i förskolan.
- Utse manlig mentor till nyanställda män. Anpassa VFU (verksamhetsförlagd utbildning/praktik) så att män på förskolläraryrket får komma till en förskola där även andra män arbetar i barngrupp. Utse manliga handledare till manliga studenter.
- Vid nybyggnation och renovering skapa mer öppna arbetsmiljöer för trygghet och transparens.
- Erbjud fler manliga ungdomar feriearbete på förskola.
- Under läsåret -18-19 ta fram ett stödmaterial gällande hur vi ska förebygga, hantera och stötta i samband med misstanke om sexuella trakasserier/övergrepp. Stödmaterial är till för samtligas trygghet.